

ELAZIĞ R TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2025/21

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 25/6/2025 tarihli ve 2025/407 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar.....	4
III. TESPİT GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri	8
C. Beslenme.....	10
D. Sağlık Hizmetleri.....	11
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	14
F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler	15
G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim	17
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	18
A. Değerlendirme	18
B. Tavsiyeler.....	18
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	18
2. Elazığ İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye.....	19
3. Elazığ İl Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	19
4. Elazığ İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	19
5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	19

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu E-Görüş Projesi
ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
FTR	: Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın 1'inci maddesine göre Protokol'ün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 26/12/2024 tarihinde Elazığ R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkan ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ... ve ..., Sağlık Teknisyeni ... ve Kurumumuzun talebi üzerine Elazığ Valiliği tarafından görevlendirilen Psikiyatrist ... ile Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede ilk olarak TİHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Ardından İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan mahpusların bulunduğu koğuşlar seçilerek buradaki mahpuslarla özel görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı ve Heyet ile yaptıkları görüşmeler nedeniyle herhangi bir misillemeye veya olumsuz tutuma maruz kalmaları durumunda Kurumumuz ile iletişime geçmeleri hususları aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında ceza infaz kurumunda çalışan herhangi bir personel koğuşlarda bulunmamıştır. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal servis, kütüphane, atölyeler, kamera odası, çamaşırhane, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi ile açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Buradaki incelemelerin ardından ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve yeni bir takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 2/12/2024 tarihli ve 44740 sayılı oluruna istinaden 26/12/2024 tarihinde, Elazığ R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları doğuştan ya da sonradan meydana gelen fiziksel veya ruhsal engele sahip, hasta ve bakıma ihtiyaç duyan kadın, erkek ve çocuk mahpusların² barındırıldığı, rehabilitasyon tipi ceza infaz kurumlarıdır. Sağlık kurul raporunda belirtilen hususlar sebebi ile ceza infaz kurumunda barındırılmayan mahpuslar, R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulmaktadır. Kurumda mahpusların almış oldukları cezaların infazı gerçekleştirilmesinin yanı sıra gerekli bakım ve tedavileri de yapılmaktadır.

10. Kurum, Elazığ şehir merkezine 9.9 kilometre mesafede Elazığ Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer almakta olup Kuruma toplu taşıma araçları ile ulaşım sağlanabilmektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda 16'sı kadın 140'ı erkek olmak üzere toplam 156 personel görev yapmaktadır. Kurumda görev yapan personelin ünvan ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	1
İdare Memuru	3
Diş Hekimi	1
Öğretmen	2
Psikolog	2
Sağlık Memuru	3
Sağlı Teknikeri	12
Hemşire	2
Fizyoterapist	1
Bilgisayar İşletmeni	1

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

Kâtip	3
Teknisyen	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	11
İnfaz ve Koruma Memuru	103
Memur	1
Hizmetli	1
Temizlik Görevlisi (İşçi)	5
TOPLAM	156

12. Kurumda gündüz ve dörtlü vardiya sistemi³ olmak üzere iki farklı mesai tipi uygulanmaktadır. Gündüz mesai sisteminde; vardiya sisteminde görevlendirilenlerin dışında kalan personel 08.00-17.00 saatleri arasında çalışmaktadır. Vardiya sisteminde görevli personel ise 08.00-20.00 ile 20.00-08.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

13. Personelin belirli dönemlerde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından planlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi, Personel Destek Programı Eğitimi, Firara ve Firar Girişimini Engelleme Eğitimi, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) Veri Girişi Eğitimi, Ziyaret Kabul Birimi Eğitimi, Mutemetlik İşlemleri Eğitimi, İnfaz Birimi Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, Ceza Tehiri ve Bulaşıcı Hastalıklar Sağlık Uygulamaları Eğitimi, Mektup Okuma Komisyonu Eğitimi, Kütüphane ve Yayın İşleri Eğitimi, Emanet Para ve Kıymetli Eşya İşlemleri Eğitimi, Bilgi İşlemleri Analiz Eğitimi, Temel Yangın Bilgisi Eğitimi, Yaşlı ve Engelli Hükümlü ile Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi, Kuruma Kabul İşlemleri Eğitimi aldığı ifade edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar

14. Kurum, 120 erkek, 15 kadın ve iç hizmetlerde çalıştırılan 15⁴ mahpus olmak üzere toplam 150 kişilik kapasiteye sahiptir. Ziyaret tarihinde Kurumda 98 hükümlü, 8 hükümözlü

³ Dörtlü vardiya; 08.00-20.00 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği; 20.00-08.00 arası gece çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade etmektedir.

⁴ 5275 sayılı Kanun'un; 30'uncu maddesine göre "(1) Açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar ile kapalı ceza infaz kurumlarında bulunup da açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanmış hükümlüler, salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretme isteklerini geliştirmek veya güçlendirmek, yeniden topluma kazandırmak ve iyileştirilmelerini temin etmek amacıyla kurum dışındaki iş alanlarında çalıştırılabilirler.

(2) Açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar ceza infaz kurumu görevlileri gözetiminde, kapalı ceza infaz kurumunda bulunanlar ise iç ve dış güvenlik görevlilerince alınacak tedbirler altında çalıştırılırlar.

ve 16 tutuklu olmak üzere toplam 122 mahpus kalmaktadır. Bu mahpuslardan 6'sı yabancı⁵ uyrukludur.

15. Kurumda kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır.

16. İdare tarafından, Kurumda 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi⁶ kapsamında barındırılan mahpusların diyabetis mellütis, hipertansiyon, kronik kalp rahatsızlığı, koah, astım, obez, venöz yetmezlik, multiple skleroz, uzuv eksikliği, motor nöron hastalığı, kısmi felç vb. tanılarının; 18'inci maddesi⁷ kapsamında barındırılan mahpusların ise genellikle atipik psikoz, şizofreni, organik olmayan psikoz, obsesif kompulsif bozukluk, bipolar anti sosyal kişilik bozukluğu vb. kronik tanılara sahip olduğu belirtilmiştir.

III. TESPİT GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

17. Kurum, 2760 metrekare (m²) açık alan üzerine inşa edilmiş olup 7240 m²'lik kapalı alanda hizmet vermektedir.

18. Kurumda ziyaret edilen koşulların tamamının tek katlı olduğu, mutfak bölümü ve havalandırma bahçesinin bulunmadığı görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca koşullarda mutfak bölümü olmadığı için sebze ve meyveleri banyo lavabosunda yıkamak zorunda kaldıkları ve yemek yapmakta zorlandıkları ifade edilmiş, bu durum ziyaret heyeti tarafından görülmüştür.

(3) Çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin, kurum dışında çalıştırılmaları sırasında kurum görevlilerinin gözetimi ve muhafazası aranmaz.

(4) İş alanlarına sahip kuruluşların hükümlü çalıştırmaları teşvik olunur.

31'inci maddesine göre ise (1) (Değişik: 25/5/2005 - 5351/3 md.) "İyi halli hükümlüler, idare ve gözlem kurulu kararı ile kurum yönetimi tarafından durumlarına uygun kurum içi hizmetlerde çalıştırılabilir. Çocuk hükümlüler, kendi yaşam alanları veya eğitsel amaçlar dışında çalıştırılmazlar.

(2) Hükümlü, yöneticilerin ve görevlilerin kişisel işlerinde çalıştırılmaz. "

⁵ Kurumda, 2 İran, 1 Afganistan İslam Cumhuriyeti, 1 Irak, 1 Suriye ve 1 Azerbaycan vatandaşı olmak üzere toplam 6 yabancı uyruklu mahpus barındırılmaktadır.

⁶ 5275 sayılı Kanun'un "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" başlıklı 16'ncı maddesine göre; "(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar Türk Ceza Kanununun 57'nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler cezaevinde geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmi sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.(...)"

⁷ 5275 sayılı Kanun'un "Akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlığı olan hükümlülerin cezalarının infazı" başlıklı 18'inci maddesine göre; "(1) Hapsedilme ve diğer nedenlerden kaynaklanan akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlıkları bulunup da ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde tutulmaları gerekli görülmeyle infaz kurumlarına geri gönderilenlerin cezaları, belirlenen infaz kurumlarının mahsus bölümlerinde infaz edilir.(...)"

19. Ziyaret edilen koğuşlarda tuvalet ve banyonun bir arada olduğu, fiziksel engelli mahpusların bulunduğu koğuşlarda alafranga tuvalet olduğu, bazı koğuşların tuvalet/banyo bölümlerinde tutunma barının olmadığı görülmüştür.

20. Ziyaret edilen koğuşlarda her mahpusun sağlık durumuna göre ayarlanabilir yatak, yastık, nevresim, dolap, komodin bulunduğu, mahpusların sağlık durumlarına göre koğuşlarda tekerlekli sandalye, koltuk değneği ve protez gibi sağlık ekipmanlarının bulunduğu görülmüş, görüşme yapılan mahpuslar tarafından kişisel eşyalarını koğuşlarda bulundurabildikleri, sağlık durumlarına göre sağlık ekipmanlarına izin verildiği ve bir olumsuzluk yaşamadıkları ifade edilmiştir.

21. Ziyaret edilen her koğuşta acil çağrı butonu bulunduğu, fiziksel engeli olan veya bakıma muhtaç kişilerin acil çağrı butonuna erişimde zorluk yaşadığı ve taşınabilir çağrı butonlarına ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

22. Görüşme yapılan mahpuslarca, acil butonuna basıldığında temizlik personeli ile infaz ve koruma memurlarının kısa sürede koğuşa geldikleri ifade edilmiş ancak, temizlik personel sayısının yetersiz olması nedeniyle temizlik işlerinin aksadığı ve acil durumlarda mahpusların kişisel temizliklerinin koğuş arkadaşları tarafından desteklenmek durumunda kaldığı ifade edilmiştir.

23. Koğuşların temizliğinin sağlık durumu uygun olan mahpuslar tarafından yapıldığı; sağlık durumu uygun olmayan mahpusların koğuşlarının temizlik personeli tarafından haftanın belirli (çarşamba, perşembe ve pazar) günlerinde temizlendiği öğrenilmiştir.

24. Kurumun ısınma ihtiyacının doğalgazlı kalorifer tesisatı aracılığıyla sağlandığı gözlenmiş, görüşülen mahpuslar tarafından ısınma ile ilgili herhangi bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

25. Mahpusların su ihtiyacının şebeke suyu, sıcak su temininin doğalgaz ve güneş enerjisi sistemi ile karşılandığı, su kullanımında kota olmadığı gözlenmiş, konuya ilişkin olarak mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde 24 saat sıcak ve soğuk suya erişim sağlandığı, herhangi bir kota uygulanmadığı ve bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

26. İdarece, koğuşlardaki havalandırma alanlarının her 10 odanın ortak kullanımına ayrılmış ortalama 210 m² alana sahip havalandırma bahçeleri bulunduğu, mahpusların havalandırma alanından bir gün 09:30-12:00 saatleri arasında, ertesi gün ise 12:00-17:00 saatleri arasında olmak üzere dönüşümlü olarak her gün yararlanabildikleri belirtilmiş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca havalandırma alanından belirtilen saat aralıklarında dönüşümlü olarak her gün yararlandıkları ifade edilmiştir.

27. Koğuşların yapay aydınlatmasının floresan lambalar ile aydınlatıldığı ve pencerelerden yeterince doğal ışık aldığı görülmüştür.

28. Kurum çamaşırhanesinde, 1 adet endüstriyel çamaşır yıkama makinesi, 1 adet endüstriyel çamaşır kurutma makinesi, 1 adet endüstriyel bantlı ütü, 9 adet ev tipi çamaşır yıkama makinesi, 1 adet ev tipi çamaşır kurutma makinesi bulunduğu görülmüş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca çamaşırhanenin ücretsiz olduğu, kıyafetlerin ihtiyaç halinde süre kısıtlaması olmaksızın yıkandığı ifade edilmiştir.

29. Mahpusların odalara yerleşiminin mevzuata⁸ uygun olarak hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre gruplandırıldığı görülmüştür.

30. Kurumda bulunan 2 doku hasarı ve travma önleyici odanın beyaz yumuşak malzeme ile kaplandığı ve yapay ışıklandırma ile aydınlatıldığı, oda içerisinde 1 adet havalandırma sağlayan ızgara cam ile 1 adet kameranın olduğu görülmüş, doku hasarı ve travma önleyici odanın kayıt defteri heyetimizce incelenmiş; söz konusu odanın kullanılmadığı anlaşılmıştır.

31. İdare tarafından kendi başına banyo ihtiyacını gideremeyecek durumda olan mahpusların kişisel temizlikleri için 1 adet özel bakım ünitesinin aktif olarak kullanıldığı belirtilmiş, heyetimizce yapılan incelemelerde, bakım ünitesinin temiz ve kullanışlı olduğu, görevli personelin hizmetin gerektirdiği bilgi ve donanım gözlendiği görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca sağlık durumları uygun olanların duş ihtiyaçlarını kendilerinin karşıladığı, ihtiyaç olduğu takdirde sağlık teknikeri ve temizlik görevlilerinden yardım istedikleri, yatağa bağımlı mahpusların ise duşlarının özel bakım ünitesinde yapıldığı ifade edilmiştir.

32. Kurumda, personel ve mahpusların yararlandığı bir berberhane bulunmaktadır. Mahpuslar, berber hizmetinden faydalanmak için dilekçeyle talepte bulunduklarını ve talepleri doğrultusunda ayda 2 defa koğuşlarında tıraş olabildiklerini ifade etmişlerdir. Hasta ve bakıma muhtaç mahpusların tıraş sürecinin ise sağlık teknisyenleri ve temizlik görevlileri tarafından takip edildiği belirtilmiştir. İdare tarafından kullanılan tıraş malzemelerinin her mahpustan sonra dezenfeksiyon kurallarına uygun şekilde temizlenip muhafaza edildiği belirtilmiş,

⁸ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gruplandırılması" başlıklı 24'üncü maddesine göre " (1) Hükümlüler;

a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler,

b) Akli ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler,

c) Tehlike hâli taşıyanlar,

d) Terör suçluları,

e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, gibi gruplara ayrılırlar.

(2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

incelemelerde berberhanenin hijyen açısından uygun olduğu, kullanılan araç ve gereçlerin uygun şekilde temizlendiği görülmüştür.

33. Kurumda 152 adet güvenlik kamerası bulunduğu, kamera kayıtlarının 90 güne kadar izlenebildiği belirtilmiştir. İncelemelerde, kamera kontrol biriminde 7/24 görevli personelin bulunduğu, mahpusların odalarında kamera bulunmadığı, koridorlarda ve ortak alanlarda kör nokta bulunmadığı ve kamera kayıt süresinin 90 güne kadar olduğu anlaşılmıştır. Yapılan kamera kaydı incelemeleri sonucunda herhangi bir işkence veya kötü muamele bulgusu ve olumsuz olarak değerlendirilebilecek bir durumla karşılaşılmamıştır.

34. Kurumun ilaçlanmasının aylık olarak, ihtiyaç halinde ayda birden fazla olacak şekilde yapıldığı ifade edilmiştir. Haşere ve kemirgen ilaçlamasının yapıldığı ve en son ilaçlamanın 13/12/2024 tarihinde gerçekleştirildiği görülmüştür.

35. Kurum koridorlarına, monte edilmiş yangın dolaplarında yangın hortumları ve yangın söndürme tüplerinin bulunduğu görülmüştür.

36. Kurumda, olağanüstü acil ve afet durumlarına ilişkin olarak; Yangın Önleme ve Söndürme Planı ve Sivil Savunma Planlarının bulunduğu ifade edilmiştir.

37. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremden etkilenen Kuruma, olası yeni afetlerde yaşanabilecek olumsuzlukların önlenmesi amacıyla 13 Şubat 2023 tarihinde Elazığ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından inceleme gerçekleştirildiği, inceleme sonucunda düzenlenen Depreme Dayanıklılık Raporu'nda, Kurumun “Az Hasarlı” olduğu belirtilmiştir.

38. Kurumun Türk Standartları Enstitüsü Erişilebilirlik Belgesi'nin bulunmadığı anlaşılmıştır.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

39. Ziyaret Heyeti tarafından mahkûm kabul alanı incelenmiş, kabul işlemleri hakkında İdareden bilgi alınmıştır. İdare tarafından ilk olarak evrak incelemesinin yapıldığı, daha sonra hekim ve sağlık memuru eşliğinde mahpusun fiziki sağlık dosyası, fiziki muayenesi ve ilaçları kontrol edilerek kabul işleminin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Mahpusların sağlık durumlarına uygun olarak (kalp pili, beyin pili vs. olduğu takdirde) duyarlı kapıdan geçişin sağlandığı ifade edilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından kabul işlemlerinin İdarenin belirttiği hususlara uygun olarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

40. İdare tarafından sayımların sabah saat 08.00 ve akşam saat 20.00'de mahpusların sağlık durumlarına göre ayakta veya yatakta gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Görüşme

gerçekleştirilen mahpuslar tarafından sayımların sağlık durumlarına uygun şekilde yapıldığı ifade edilmiştir.

41. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslarca, infaz ve koruma memurlarının arama yaparken odaları dağıttığı, dağıtılan eşyaların hastalık ve engellilik durumu sebebiyle toparlamakta zorlandıkları ifade edilmiş; kurum yönetimi ile yapılan görüşmede şikâyet konusuna ilişkin olarak gerekli tedbirler alınarak daha hassas ve özenli davranılacağı ifade edilmiştir.

42. İdare tarafından mahpusların dilekçelerinin hafta içi sabah sayımlarında toplandığı, ilgili birimlere havale edildiği, mahpusların talep etmeleri halinde çıkış numaralarının kendilerine verildiği belirtilmiş, salı günleri koğuşların ziyaret edildiği, dilekçe ile müracaat edemeyenlerin taleplerinin sözlü olarak alındığı belirtilmiş, heyetimizce mahpuslarla yapılan görüşmelerde dilekçe hakkının kullanılmasına ilişkin bir sorun yaşanmadığı anlaşılmıştır.

43. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca, her hafta müdür, psikolog, sağlık memuru, infaz ve koruma baş memurundan oluşan heyetin koğuşları ziyaret ederek şikâyet ve taleplerinin dinlendiği ifade edilmiştir.

44. Kuruma kabulü yapılan mahpuslara hak ve sorumluluklarının görevli personelce sözlü olarak bildirildiği, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İyileştirme ve Yeniden Topluma Kazandırma Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan “Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı”nın teslim edildiği belirtilmiş, heyetimizce yapılan incelemeler sırasında ilgili kitabın koğuşlarda mevcut olduğu görülmüştür.

45. Kurumda yapılan ödül toplantıları ile İdare ve Gözlem Kurulu tarafından ödül alması uygun görülen mahpusların belirlendiği ve mevzuat çerçevesinde ilgililerin ödülünden yararlandırıldığı ifade edilmiştir. İdare tarafından son 1 yıl içerisinde verilen ödüller ve ödülünden yararlanan mahpus sayısını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır:

UYGULANAN ÖDÜL	YARARLANAN MAHPUS SAYISI
Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma ödülü	96
Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin	4

yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme ödülü	
Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma ödülü	40

C. Beslenme

46. İdare tarafından Kurumda 3 öğün yemek verildiği, yemeklerin Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak haftalık yemek listesine göre Elazığ Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı, verilecek yemek miktarının odalarda kalan mahpus sayısına göre belirlendiği ve görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından dağıtımının yapıldığı ifade edilmiştir.

47. Görüşülen mahpuslarca her ne kadar yemek çeşitliliğinin yeterli olmadığı ifade edilmiş ise de Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği Kurumda yenilmiş; yemeklerin lezzetli ve doyurucu olduğu, mahpuslara servis edilen yemek miktarının yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

48. Kurumda kronik hastalığı bulunan mahpuslar ile vejetaryen, vegan gibi nedenlerle farklı şekillerde beslenme ihtiyacı olan mahpusların durumlarının Elazığ Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumuna bildirildiği, Elazığ Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından bu mahpuslar için özel menü çıkarıldığı ayrıca kendi başına yemek yiyemeyen mahpuslara sağlık personelinin yardımcı olduğu ifade edilmiştir. İncelenen yemek listelerinde özel beslenme ihtiyacı olan mahpusların durumlarına uygun menüler hazırlandığı görülmüştür.

49. Ziyaret Heyeti tarafından mutfak ve kantine ait soğuk hava ve kuru bakliyat depoları incelenmiş, bu alanların temiz olduğu, ürünlerin saklama koşullarına uygun bir şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

50. Kurum bünyesinde faaliyet gösteren 1 kantin bulunmaktadır. Kurum kantininde yaklaşık 201 çeşit ürün bulunduğu öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede ürün çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüş, son kullanma tarihi geçmiş ürüne rastlanılmamıştır.

51. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyundan ve Kurum kantininden temin ettikleri ambalajlı su ile karşıladıkları öğrenilmiştir. Şebeke suyunun analizinin düzenli olarak Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Laboratuvarına yaptırıldığı belirtilmiş, ilgili su analiz raporları incelenmiş ve analiz sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi

Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e göre uygun olduğu anlaşılmıştır.

D. Sağlık Hizmetleri

52. Kurumda sağlık hizmetleri; revir, diş tabipliği ve fizyoterapi bölümü olmak üzere 3 ayrı servis tarafından yerine getirilmektedir.

53. Sağlık servisinin; aile hekimi muayene odası, diş ünitesinin yer aldığı diş muayene odası, sağlık memuru odası, sevk işlemleri odası, acil müdahale odası, müşahede ve gözlem odası, yoğun bakım odası, fizik tedavi ve rehabilitasyon (FTR) ünitesinden oluştuğu görülmüştür.

54. Sağlık servisinde; 4 hekim, 1 diş hekimi, 4 sağlık memuru, 2 hemşire ve 1 fizyoterapist görev yapmaktadır.

55. Sağlık servisinde görev yapan hekimlerin, Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 30 gün süreyle görevlendirildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından hekimlerin sürekli değişmesi nedeniyle kronik hastalıklarının ve takip süreçlerinin aksadığına dair zorluklar yaşadıkları ifade edilmiştir.

56. Sağlık servisinde; 08.00-17.00 saatleri arasında 2 hemşire/sağlık memuru gündüz personeli olarak, 20.00-08.00 saatleri arasında ise 2 hemşire/sağlık memuru gece personeli olarak ayrıca, 08.00-20.00 saatleri arasında ilave 1 sağlık memurunun daha görev yaptığı ifade edilmiştir.

57. Kurumda 7/24 çalışma prensibi ile 1 pratisyen hekimin nöbetçi kaldığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurum hekimine istedikleri zaman erişebildikleri, hekim ve diğer sağlık personeli tarafından gerekli kontrol ve takiplerinin yapıldığı belirtilmiştir.

58. Kurum hekiminin sevk etmesi halinde mahpusların hastanede tedavilerinin yapılması için mahpuslar Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi’ne sevk edildikleri idare tarafından ifade edilmiştir. Sevklerin jandarma personeli eşliğinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Hekim ile yapılan görüşmelerde günlük ortalama 5 mahpusun hastaneye sevk edildiği belirtilmiş olup mahpuslarla yapılan görüşmelerde ise hastaneye sevklerde gecikmeler olabildiği ifade edilmiştir. İdare tarafından, sevk sürecinde yaşanan aksaklığın jandarma komutanlığındaki araç ve personel yetersizliğinden kaynaklandığı ifade edilmiştir.

59. Sevk işlemleri sırasında kullanılan hasta nakil aracının en fazla 2 adet tekerlekli sandalyenin sığabileceği büyüklükte olduğu, bu sayıyı aşan durumlarda sevk işleyişinde gecikmelerin yaşanabildiği ifade edilmiştir

60. Acil durumlarda hekim muayenesi gerçekleştirildikten sonra 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak mahpusun en yakın devlet hastanesine sevkine sağlandığı ifade edilmiştir.

61. İdare tarafından hekimin reçete ettiği ilaçların anlaşmalı eczaneler aracılığıyla temin edildiği, Cezaevleri İlaç Takip Sistemi üzerinden uyarı takiplerinin sağlandığı belirtilmiştir. İlaçların revir biriminde kameralı alanda muhafaza edildiği, mahpuslara ilaçların personel tarafından verildiği, ilaç dağıtımlarının 09.00 ile 21.00 saatleri arasında yapıldığı belirtilmiştir. Mahpuslar tarafından ilaçların süresinde verildiği, içilip içilmediğinin kontrol edildiği ve konuya ilişkin herhangi bir sorun ile karşılaşmadıkları ifade edilmiştir.

62. Açlık grevine başlayan mahpusların dilekçeleri alındıktan sonra aynı gün içerisinde Kurum hekimi tarafından muayene edilerek iae formunun hazırlandığı ve açlık grevine başlamaları durumunda yaşayacakları sağlık sorunları hakkında detaylı bilgi verilerek kilo ve vital bulgulara⁹ ilişkin takiplerinin yapıldığı, açlık grevi devam ettiği sürece her gün Kurum hekimi tarafından muayene edildiği ifade edilmiş yapılan incelemede bu hususların UYAP'a düzenli olarak kaydedildiği görülmüştür.

63. Sağlık servisinde yapılan incelemede; pozisyon ayarlanabilir sedye, acil müdahale çantası, elektrokardiyografi cihazı, defibratör, nebulizatör, dijital tansiyon ölçme aleti, kan şekeri ölçüm cihazı, otoskop ve yedekleri olmak üzere dolu oksijen tüplerinin olduğu görülmüştür.

64. FTR bölümünde ise yürüme bandı, infraruj cihazı, denge tahtası, hot pack ve cold pack, omuz çarkı gibi ürünlerin olduğu görülmüştür.

65. İdare tarafından kendi öz bakımını yapamayan engelli mahpusların günde iki defa öz bakımlarını gerçekleştirdiklerini ve mahpusların diğer sağlık ihtiyaçlarını da karşıladıkları belirtilmiştir. Ancak Kurumda kadın ve erkek personel sayısının yetersiz olması ve hasta bakıcı kadrosunda çalışan personelin olmaması nedeniyle sağlık hizmetlerinin sunumunda olumsuzluklarla karşılaşılabilirdiği ifade edilmiştir.

66. Ziyaret tarihi itibarıyla 1 mahpusun uyuz hastası, 4 mahpusun tüberküloz hastası olduğu, 1 mahpusun HIV/AIDS olduğu belirtilmiştir. İdare tarafından bulaşıcı hastalık tanısı alan veya şüphesi olan mahpuslara ilişkin gerekli tedbirlerin alındığı ifade edilmiştir.

⁹ Vital bulgular; ateş, nabız, tansiyon, solunum sayısının belirlenmesi şeklindedir.

67. Kurumda bulaşıcı hastalığı olan mahpusların Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar birimine¹⁰ bildirimlerinin yapılmadığı, konuya ilişkin bildirimlerin Adalet Bakanlığına yapıldığı ifade edilmiştir.

68. Kurumun sağlık biriminde “Yoğun Bakım” olarak tanımlanmış 3 adet odanın bulunduğu tespit edilmiş, ancak bu odaların, Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün 2008/53 sayılı Genelgesi’nin Ek:1, Ek:2 ve Ek:3’ünde belirtilen yoğun bakım¹¹ ünitelerine ilişkin nitelik, asgari standartlar, personel sayısı ve tıbbi cihaz donanımı açısından gerekli koşulları karşılamadığı ¹²değerlendirilmiştir."

69. Kurumda bir diş hekimi 08.00-17.00 saatleri arasında tam zamanlı olarak görev yapmaktadır. Diş ünitesinde günlük ortalama 4-5 mahpusun muayene işlemlerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

70. Diş ünitesinde dolgu, çekim, kanal tedavisi, diş taşı temizliği gibi hizmetlerin yerine getirildiği, ileri tetkik ve tedavi gerektiren durumlarda diş hastanelerine sevk edildiği ifade edilmiştir.

71. Kurumda diş teknikerinin olmaması sebebiyle diş aletlerinin temizliği, muhafaza edilmesi ve sterilizasyon sürecinin revirde çalışan sağlık personeli tarafından gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

72. Revirde bulunan diş ünitesinde panoramik görüntüleme cihazının yer almadığı görülmüş, Kurum diş hekimi tarafından bu cihazın temin edilmesi halinde birçok işlemin daha kısa sürede gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. İdareyle tarafından Atom Enerjisi Kurumu¹³ cihaz bulundurma ve kullanma standartları karşılanamayacağı için cihazın temin edilemediği belirtilmiştir.

73. Son 1 ay içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemlerine ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

¹⁰ 6/11/2004 tarihli ve 25635 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirimi Sistemi Hakkında Tebliğ’in 5’inci maddesi: “Bildirimi zorunlu olan bir bulaşıcı hastalığın ihbarı ve bildiriminden Sağlık Bakanlığının belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde sağlık hizmeti veren bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel kuruluşlar sorumludur. Her kurum ve kuruluşta bildirimlerin takibi ve yapılmasından sorumlu bir birim veya sağlık personeli belirlenir. Kurum ve kuruluşlar konu ile ilgili kişilerin isimlerini İl Sağlık Müdürlüklerine bildirir, kişilerin değişmesi durumunda İl Sağlık Müdürlüklerine bilgi verir.” şeklindedir.

¹¹ Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yoğun Bakım Ünitelerinin Standartlarını 2008/53 sayılı Genelge ile açıklamıştır

¹² 5275 sayılı Kanun; Sağlıkın Korunması ve Tıbbi Müdahaleler başlıklı Üçüncü Bölüm, madde 78-82.

¹³ Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği, Üçüncü Kısım, Birinci Bölümün 19-20-21-22 ve 23’üncü maddeleri ile İkinci Bölümün 24-25-26-27-28-29 ve 302uncu maddeleri.

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEM	İŞLEM SAYISI
Revirde Gerçekleştirilen İşlem ve Muayene Sayısı	786
Dış Hekimliği Tarafından Gerçekleştirilen Muayene Sayısı	50
Hastaneye Sevk Edilen Mahpus Sayısı	89
Hastanede Gerçekleştirilen Muayene Sayısı	295

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

74. Psikososyal serviste; 2 psikolog ve 1 infaz ve koruma memurunun görev yaptığı belirtilmiştir.

75. Psikososyal serviste 1 grup terapisi odası ve 1 bireysel görüşme odası olduğu görülmüştür.

76. Mahpusların Kuruma kabulü gerçekleştirildikten sonra en kısa sürede kendileriyle ilk görüşmenin gerçekleştirildiği, psikososyal servis memuru tarafından “Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)¹⁴” formunun doldurulduğu, akabinde ise Kurum psikoloğu tarafından “İlk Görüşme Formu” ve “Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)”in doldurulduğu, Kuruma gelen her mahpusun ARDEF formlarının doldurulması akabinde 3 iş günü içerisinde psikolog ile görüşmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.

77. Mahpuslarla gerçekleştirilen ilk görüşmede, mahpusa ilişkin bilgiler alındıktan ve gerekli formlar doldurulduktan sonra mahpusa Kurumun işleyişine yönelik bilgilendirme yapıldığı ve ihtiyaç duyulması halinde psikiyatri bölümüne sevkini sağlandığı belirtilmiştir.

78. Mahpuslarla ilk görüşme haricindeki görüşmelerin genellikle mahpuslardan gelen talepler çerçevesinde gerçekleştirildiği, psikolojik durumlarına göre acil görüşülmesi gerektiği değerlendirilen mahpuslara öncelik tanındığı, görüşmelerin herhangi bir süre sınırına tabi olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca 5275 sayılı Kanun’un 18’nci maddesi kapsamında Kurumda bulunan mahpuslardan bazıları ile dilekçe şartı aranmadan da bireysel görüşmeler

¹⁴ BİSİS 3 aşamadan oluşmakta, öncelikle Kurum Kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra PsikoSosyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- PsikoSosyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psiko-Sosyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir. <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yaydm-programi> (E.T: 15/3/2025)

gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Son 1 aylık dönemde 130 mahpus ile bireysel görüşme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Mahpuslar tarafından psikososyal servis ile görüşme taleplerinin karşılandığı herhangi bir olumsuz durumun söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

79. Kurumda kendine zarar verme davranışında bulunan mahpuslar için vaka toplantılarının¹⁵ yapıldığı belirtilmiştir.

80. Psikososyal servis tarafından Kurum personeliyle de talepleri doğrultusunda bireysel görüşmeler gerçekleştirildiği ve personele yönelik seminerler düzenlendiği ifade edilmiştir.

81. Servis faaliyetleri kapsamında Kurumda kıyafet ihtiyacı bulunan mahpuslara yardımcı olunduğu, engelli maaşı ve malulen emeklilik gibi konularda yönlendirmelerin yapıldığı, ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibata geçildiği belirtilmiş, incelenen belgelerden bu hususlarda gerekli işlemlerin gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

82. Eğitim servisinde 2 öğretmen, 1 infaz ve koruma memuru, 1 kütüphane memuru, 1 eğitim servisi memuru ve 1 vaiz görev yapmaktadır.

83. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından eğitimlerine devam edebildikleri, herhangi bir sorun yaşamadıkları ifade edilmiştir.

84. Açık öğretim ortaokulu ve açık öğretim lise ders kitaplarının Elazığ İl Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünden temin edildiği, Açık Öğretim Fakültesi ders kitaplarının ise mahpusların yakınları tarafından gönderildiği ya da Kurum tarafından karşılandığı ifade edilmiştir.

85. Kurumda aktif olarak eğitimine devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÖĞRENİM KADEMESİ	KURUMDA BULUNAN ÖĞRENCİ SAYISI
Açık Öğretim Ortaokulu	2
Açık Öğretim Lisesi	7
Açık Öğretim Fakültesi Lisans	1

¹⁵ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 27/10/2020 tarihli ve 57292265-204.08.09-E.898/125525 sayılı yazısında "Kurumda intihar girişimi, kendine zarar verme davranışı veya intihar riski tespit edilen kişilere yönelik vaka değerlendirme toplantısı en kısa süre içerisinde olağanüstü olarak, belirli aralıklarla ise takip ve gözetim amaçlı olağan toplantı yapılmalıdır." ifadesi yer almaktadır.

TOPLAM	10
---------------	-----------

86. Kurum Kütüphanesinde 2.067 adet kitap bulunduğu ve hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında bir infaz ve koruma memurunun görev yaptığı ifade edilmiştir. Kurum kütüphanesinde kitap çeşitliliğinin yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

87. Mahpusların koşullarında kişi başı 10 adet kitap bulundurulabildiği, ders kitaplarının bu sayıya dâhil edilmediği ifade edilmiştir. Son 1 yıl içerisinde 547 mahpusun Kurum kütüphanesinden yararlandığı ifade edilmiştir.

88. Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde mahpusların Elazığ İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitaplardan da faydalanabildiği belirtilmiştir.

89. Kurumda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen Sesleniş Gazetesi, Değer Dergisi, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gönderilen Aile, Çocuk, Genç, Geçerken dergileri, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından gönderilen Bilim ve Teknik, Bilim ve Çocuk ve Bilim Genç dergilerinin ücretsiz olarak koşullara dağıtıldığı belirtilmiştir.

90. Mahpuslar tarafından talep ettikleri gazete ve dergilere ulaşabildikleri ifade edilmiştir.

91. Kurum içerisinde, resim, müzik ve el işi faaliyetleri gibi etkinliklerin dersliklerde gerçekleştirildiği ifade edilmiştir

92. Ziyaret tarihinde Kurumda devam eden kurs bulunmamaktadır. İdare tarafından, eğitici personel yetersizliği nedeniyle yeni kursların açılmadığı, eğitici personel için Halk Eğitim Merkezinden talepte bulunulduğu ifade edilmiştir.

93. Ziyaret sonrasında Kurumda resim kursu açıldığı gönderilen bilgi ve belgelerden anlaşılmıştır.

94. 2024 Eğitim-Öğretim Dönemi¹⁶ içerisinde Kurum bünyesinde açılan kurslar ve katılan mahpus sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

KURSUN ADI	AÇILAN KURS SAYISI	KURLARA KATILAN MAHPUS SAYISI
Bilgisayar İşletmenliği	1	1
Dijital Becerilerin Geliştirilmesi	2	2

¹⁶ 1/1/2024 -26/12/2024 tarihleri arasını kapsamaktadır.

Kurum içerisinde, resim, müzik ve el işi-boncuk gibi etkinliklerin dersliklerde gerçekleştirildiği ifade edilmiştir	2	1
Kur'an-ı Kerim Kursu	6	167
Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi	1	15
İş Güvenliği ve işçi Sağlığı	1	15
TOPLAM	13	201

95. Kurumda içerisinde 4 bilgisayar bulunan ve mahpusların çevrim içi sınavlara katılımı sağladığı 1 bilgisayar odası bulunduğu görülmüştür.

G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim

96. Kurumda 25 kişilik 1 açık görüş salonu ile 8 kapalı görüşme kabini bulunduğu görülmüştür. Açık görüşlerin her ayın ilk haftasında 60 dakika süreyle yapıldığı, sonraki haftalarda ise kapalı görüşlerin 45 dakika süreyle kullanıldığı, hem görüşülen mahpuslar hem de İdare tarafından belirtilmiştir

97. Kurumda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) sisteminin kurulumun henüz gerçekleştirilmediği, konu ile ilgili Adalet Bakanlığı ile görüşmelerin devam ettiği ifade edilmiştir.

98. Kurumda 8 ankesörlü telefon bulunmaktadır. Telefonla görüşme süresinin mevzuata uygun olarak her hafta 10 dakika olacak şekilde uygulandığı hem mahpuslar hem de İdare tarafından ifade edilmiştir.

99. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede odalarda kamera olmadığı, odaların mahpus ile avukatın konuşmasının duyulamayacak şekilde tasarlandığı görülmüştür.

100. Kurumdaki televizyonlarda 30 kanal olduğu bu kanallar içerisinde müzik, spor, haber, belgesel ve sinema kanallarının bulunduğu görülmüştür.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

101. TİHEK’in UÖM kapsamındaki çalışmaları, ziyaret edilen kurumlarla iş birliği ve olumlu iletişim temeli esasında yürütülmektedir. Kurum İdaresi, Ziyaret Heyetinin bütün alanlara bekletilmeksizin erişimi sağlanmış, erişimini kolaylaştırmış, mahpuslarla görüşme ve bilgi edinme süreçlerinin etkin şekilde ilerleyebilmesi için desteklemiştir. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

102. Tüm koğuşların tuvalet ve banyo bölümlerine tutunma barı yerleştirilmesi,¹⁷

103. Belli aralıklarla koğuşların temizliğinin kontrol edilmesi, temizliğini yapmakta zorlanan mahpuslara yardımcı olunması,

104. Kurumda bulunan tüm koğuşlar ile kullanılan ortak alanların, fiziki şartlar bakımından erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesi¹⁸ ve Türk Standartları Enstitüsü’nden Erişilebilirlik Belgesi alınması için gerekli çalışmaların yapılması,

105. Koğuşlarda mutfak bölümünün oluşturulmasına yönelik çalışmaların başlatılması,

106. Kurumda kalan ağır engelli mahpuslar için acil çağrı el butonlarının sağlanması,

107. Koğuş eşya aramaları sırasında koğuşların dağıtıldığına dair şikâyetlerinin önlenmesi amacıyla aramalar sırasında yaka kameralarının kullanılması,

108. Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirimi Sistemi Hakkında Tebliği gereğince bulaşıcı hastalığı tespit edilmiş mahpusların İl Sağlık Müdürlüğüne düzenli olarak bildirilmesi,

109. Mesleki kursların sayısının artırılması

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁷ Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları) Kural5: “Hapishane idareleri fiziksel, zihinsel ya da diğer engellilikleri olan mahpusların hapishane yaşamına eşitlik temelinde tam ve etkili bir şekilde erişimini sağlayacak makul barınma koşullarını, tam olarak sağlar ve o koşullarda düzenlemeler yapar.”

¹⁸ 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’un 3’üncü maddesi uyarınca Erişilebilirlik: “Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını” ifade eder.

2. Elazığ İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

110. Kurumda görev yapan hekimlerinin görevlendirme sürelerinin 30 gün olması ve mevcut hasta profilinin sürekli takip gerektirmesi nedeniyle görevlendirme sürelerinin uzatılması

hususları tavsiye edilmektedir.

3. Elazığ İl Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

111. Kurumda, kurs ve atölye faaliyetlerinin devamının sağlanması amacıyla eğitici personel görevlendirilmesi¹⁹

hususları tavsiye edilmektedir.

4. Elazığ İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

112. Hastane randevularında jandarma personelinin sayısının yetersizliğinden kaynaklı aksamaların yaşandığı anlaşılmış olup eksikliğin giderilmesi amacıyla yeterli sayıda personel görevlendirilmesinin sağlanması

hususları tavsiye edilmektedir.

5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

113. Kurumda kalanların ağırlıklı olarak erkek mahpuslardan oluşması nedeniyle çalışan sağlık ve bakıcı personelin cinsiyet dağılımının dengeli bir şekilde yapılması,

114. Personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları ile işkence ve kötü muamele yasağı konularının dâhil edilmesi,

115. Tekerlekli sandalye ile mobilize olabilen ağır hastalar ve bakıma muhtaç mahpusların sevk işlemlerinin gerçekleştirilmesi sürecinde tekerlekli sandalye ile sevklerinin sağlanması amacıyla kurum dışı nakil araçlarının sayısının arttırılması,

116. Kurumda ACEP sisteminin oluşturulması

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁹ “Meslekî eğitim içeren çalışmalar, bundan faydalanabilecek mahpuslara ve özellikle de genç mahpuslara sağlanmalıdır.”(Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, 1/7/2020, para. 26.5.)